

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravlništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v četrtek, dne 17. avgusta 1933.

Štev. 92.

Premalo je solidarnosti

Kakor so upravičene pritožbe gospodarskih krogov, da se njih zahteve premalo upoštevajo, tako pa je treba z vso odkritostjo reči, da so tega neupoštevanja v veliki meri krivi gospodarski krogi sami. Je že tako na svetu — in realen človek se mora po tem ravnati — da se želje močnega mnogo bolj upoštevajo, kakor mnogo bolj upravičene zahteve slabotnih. Gospodarski stanovi imajo vse pogoje, da bi veljali kot močna skupina, ki jo je treba vedno upoštevati, če bi bili vedno solidarni, če bi ob vsaki priliki nastopali kot en mož.

Toda ta solidarnost gospodarskih stanov izgleda včasih v praksi zelo žalostno. Tako je pokazal nepotreben boj za ločene zbornice, da v eni najbolj važni zadevi niti pripadniki enega stanu niso solidarni. Boj med obema strujama se je po za- slugi pristašev ločenih zbornic vodil vrhu tega s tako strastjo in bojevitostjo, da so imela celo sodišča posla s tem sporom. Mesto, da bi se spor rešil med obrtniki samimi, je bilo treba apelirati na odločilne kroge, ki so nato razsojali v stvari, ki bi jo morali obrtniki rešiti sami. Jasno je, da na ta način ni mogla narasti veljava obrtniškega stanu.

Enako pomanjkanje solidarnosti se vidi včasih tudi med industrijalci in dostikrat celo med industrijalci iste stroke. Poslovna konkurenca prekorači dostikrat vse meje in obzirnosti in zaradi poslovnih interesov se le prepogosto pozablja na skupne interese stanu. Prav tako dostikrat onemogoča med trgovci nelojalna konkurenca solidaren nastop trgovcev in zavist ima včasih večji vpliv, ko pa ozir na skupne interese stanu.

Vsa ta nesoglasja seveda niso neznana in nihče se ne sme čuditi, če jih skušajo odločujoči krogi izkoristiti tudi za sebe. Je vendar že stara resnica, da se najbolje vlada, če ni med stanovi enotnosti, če je mogoče izzigrati enega proti drugemu. Ni zameriti tistemu, kdor se poslužuje te ugodne prilike, zameriti je le tistemu, ki je tako kratkoviden, da se pusti izzigrati. In izzigrati se pusti vsak, kdor ne goji dovolj stanovske solidarnosti, kdor ne podredi svojega osebnega interesa interesu stanu in vsega gospodarstva.

Med gospodarskimi stanovi manjka solidarnosti in to žalostno dejstvo je postalo že tako očitno, da prihaja na dan celo na manifestačnih zborovanjih. To se je zlasti pokazalo na zadnjem zborovanju zbornice v Zagrebu. Da ne bi javnost opazila nesoglasij, ki obstoje med nekaterimi gospodarskimi skupinami, se je vse zborovanje proglasilo za tajno in izključilo z zborovanja novinarje. Bila je to usodna napaka, ker gospodarski krogi potrebujejo podporo javnosti, ker bodo njih zahteve tem bolj slišne, čim močnejši odmev najdejo v javnosti. Resignirati na ta odmev, se pravi že naprej resignirati na poln uspeh zborovanja, kajti kdo se zmenja za zahteve, za katere javnost niti ne ve. Vrh tega pa je bilo to izključenje javnosti tudi čisto odveč, ker so novinarji itak zvedeli od udeležencev zborovanja vse, kar so hoteli in nekateri potem tudi objavili o zborovanju v prvi vrsti negativne stvari.

Se težje pa je to, da na zagrebškem zborovanju ni bilo soglasja niti v najbolj važnih vprašanjih. Tako so se pojavila glede sanacije našega denarništva na konferenci čisto diametralno nasprotna nazorja. Kar so predlagali eni, to so pobijali drugi. Ali je potem čudno, če se nič ne stori za sanacijo našega denarništva? Odločujoči krogi morejo z vso pravico reči, kadar vidijo ta kaos nasprotnih si mnenj, da bodo nekaj ukrenili za gospodarske kroge šele takrat, kadar si bodo ti na jasnem, kaj je treba ukreniti. Še bolj naravno pa je, da bodo odločujoči krogi iz-

gubili vsak respekt pred gospodarskimi krogi, če vidijo, kako malo je solidarnosti med njimi.

Gospodarski krogi po pravici povdarjajo, da je njih mnenje treba vedno upoštevati, a iz te zahteve sledi tudi dolžnost, da gospodarski krogi vedno nastopajo solidarno, da imajo pred javnostjo le eno mnenje. Boljše nobenega skupnega nastopa, ko še tako velika zborovanja brez soglasja. Po tem se treba ravnati, ker je to prvi pogoj, da bodo zahteve gospodarskih krogov res upoštevane.

Slovenski gospodarski krogi so doslej

Začetek je storjen

Tiskarne v kaznilnicah bodo odpravljene

Te dni je obiskala ministrskega predsednika dr. Srškića deputacija grafičnega delavstva in ga opozorila na veliko brezposelnost, ki vlada v vrstah grafičnega delavstva. Število brezposelnih je vedno večje in danes je že od 5000 grafičnih delavcev 1500 brez posla. Organizacija grafičnega delavstva je izdala dosedaj že težke milijone brezposelnih podpor, toda kljub veliki požrtvovalnosti grafičnega delavstva, ki plačuje zelo visoke prispevke organizaciji, bodo vsi fondi organizacije izčrpani. Da je prišel grafičen obrt v tako težaven položaj, je več vzrokov, eden glavnih pa je tudi v nelojalni konkurenci, ki jo morajo grafična podjetja prenašati s strani raznih tiskarn po kaznilnicah in drugih javnih zavodih. Kakor vse druge obrte, tako ubija tudi grafični šušmarstvo.

Ministrski predsednik dr. Srškić je z zanimanjem poslušal izvajanje deputacije in priznal upravičenost pritožb proti šušmarstvu v kaznilnicah. Zagotovil je deputaciji vso svojo podporo in obljubil, da bodo tiskarne v kaznilnicah takoj odpravljene. Prepričani smo tudi, da bo g. ministrski predsednik svojo obljubo izpolnil in da se bo vsaj eno šušmarstvo po kaznilnicah prenehalo.

Vendar pa bi pri tej priliki prosili gosp. predsednika vlade, da ne ostane na pol poti, temveč da gre do konca in odpravi sploh vse šušmarstvo po kaznilnicah in drugih državnih zavodih. Absolutno ne gre, da delajo na državne stroške kaznenci konkurenco poštenim obrtnikom. Naj se kaznenci uporabijo za dela, ki so za nje primerna, ne pa da ogrožajo s svojim delom eksistenco davkoplačevalcev. Sploh bi bilo treba revidirati vse predpise o kaznilnicah, ker danes je že skoraj tako, da je kaznenec mnogo na boljšem ko brezposeln, kajti na moralno plat kazni se danes že mnogi prav nič ne ozirajo.

Pregled državnih izdatkov

Izdatki v neproduktivne namene preveliki, za produktivne pa premajhni

V začetku letošnjega leta je sprejel finančni minister dr. Gjorgjević novinarje in jim podal nekakšen ekspozé o svoji finančni politiki. Med drugim je povdaril tudi važnost rednih objav o uspehu državnega gospodarstva ter pri tem dejal, kakor je poročal »Trgovski list«, tudi to: »V mnogih prilikah smo naglasili, da je ohranitev proračunskega ravnovesja prvi pogoj za ohranitev stabilnosti denarja in sploh reda v državnih financah. V kakšni meri je bil dosežen ta cilj, se vidi iz gibanja državnih dohodkov in izdatkov, ki jih ministrstvo v mesečnih izkazih sporoča javnosti. Ti izkazi so novost, ki je bila uvedena iz najbolj odkritosrčne želje, da javnost in davčni zavezanec vidi, kako se gospodari v državi. Potrebno je, da v bodoče tisk posveti vso pažnjo tem izkazom, ker če se ta koristna praksa udomači in če se bo naša javnost privadila, da vsak mesec v svojih listih čita, kako so se v preteklem mesecu gibal državni izdatki

vedno pred javnostjo nastopali solidarno in to je bil tudi vzrok, da se je vsaj v Sloveniji njih mnenje vedno tudi upoštevalo. Toda še v večji meri se bo, če bo tudi njih solidarnost večja in zato je treba v tem pravcu organizacijsko delo še podvojiti. Treba oživiti vse življenje po stanovskih organizacijah, treba povečati družabne stike med gospodarskimi stanovi, treba dosledno odpravljati vse, kar moti solidarnost gospodarskih stanov. Samo v tem je pot do uspehov in do polnega upoštevanja zahtev gospodarskih krogov.

Pa tudi po vseh drugih državnih zavodih se mora odpraviti šušmarstvo. Tako je monopolizacija šolskih zvezkov tudi zelo prizadela tiskarski obrt, ne da bi imela od te monopolizacije država kaj prida dobička. Pač pa je vsled te monopolizacije trpel ugled države, ker so šolski zvezki po monopolizaciji slabši in dražji.

Čisto napačna kalkulacija je, da mora država iskati denarne vire kot podjetnik. Veliko bolj pravilno je, da prepusti zasebnikom, da oni pridobivajo denar, država pa sebi v obliki davkov zagotovi nove dohodke. Kadar cvete obrt, kadar so podjetja v polnem obratu, se ni treba državi bati finančne stiske, kadar pa propada obrt, kadar zastane delo v obratih, takrat pa je tudi neizogibna suša v državi blagajni. Samo v korist državnim tinarcam bo, če država z vso odločnostjo zatre vsako šušmarstvo po državnih zavodih in kaznilnicah in ne posega na polje, ki mora biti prepuščeno privatni iniciativi. To tem bolj, ker je vse to šušmarsko delo po kaznilnicah in državnih podjetjih vsled svoje birokratičnosti tako drago, da mora država ali z direktnimi prispevki ali pa indirektnimi podporami, ki prav tako obremenjujejo državo blagajno in s tem davkoplačevalca, umetno ohranjovati to šušmarstvo pri življenju.

Zato naj ne bo v tej stvari nobenega polovičarstva in šušmarstvo treba popolnoma odpraviti. Ne samo tiskarne, tudi vsi drugi obrti po kaznilnicah naj se nehajo, ker je v vseh obrtih polno brezposelnih, ki imajo pač večjo pravico do dela, ko pa kaznenci.

Pozdravljamo odredbo g. predsednika vlade v trdnem prepričanju, da je ta odredba le začetek ukrepov proti šušmarstvu po kaznilnicah in državnih zavodih, kajti tudi glede šušmarstva se ne sme ostati pri polovičarstvu.

ohrani proračunsko ravnovesje. V glavnem se je to tudi ohranilo, dasiravno ne baš popolnoma, kakor kažejo razni že likvidirani, a še vedno ne plačani računi.

Glede teh dolgov bi bilo v izkazu sploh potrebna večja jasnost. Treba bi bilo kratkoma navesti, koliko je vseh teh letelih dolgov in sicer brez ozira, ali izhajajo še iz prejšnjega proračunskega leta ali pa iz tekočega. Vse te dolge mora država plačati in vsi ti dolgi obremenjujejo državo, zato je treba tudi vedeti, koliko znašajo.

Že površen pregled gibanja državnih izdatkov pa kaže, da se ni v vseh ministrstvih enako gospodarilo, da se je v nekaterih bolj, v drugih pa manj varčevalo. In pri tem treba konstatirati, da so največ izdala le upravna in negospodarska ministrstva, najbolj pa so varčevala gospodarska.

Tako vidimo, da se je izdalo za vrhovno državno upravo 107-20%, za pokojnine in invalidnine pa celo 115-46 odstotkov od proračunane vsote. Izdalo se je torej znatno več, kakor bi se smelo izdati po proračunu in to za čisto neproduktivne svrhe. Že lani se je izdalo za pokojnine in invalidnine več, kakor pa je bilo proračunano, sedaj pa se ta napaka ponavlja še naprej. Absolutno potrebno je, da se že enkrat zvede temeljita revizija vseh pokojnin in invalidnin, ker vse kaže, da mora biti cela kopa ljudi, ki čisto neupravičeno uživajo pokojnine in invalidnine, ker drugače res ne moremo razumeti, da neprestano rastejo izdatki za invalidnine in pokojnine. O tej reviziji je tudi že bilo govora, zlasti, ko so prišli na dan razni škandali o ponarejenih pobotnicah o prejetih pokojninah, in zato je tem bolj nujno, da se ta revizija tudi v resnici izvede. In sicer temeljito in energično, ne da bi se pustilo, da bi se v revizijo vmešavali razni kumi in prijatelji.

Če gledamo, koliko so prihranila posamezna ministrstva, potem vidimo, da je najmanj prihranilo notranje ministrstvo (le 0-09%), potem pride prosvetno z 11-12%, finančno z 16-11%, zunanje z 26-04%, dočim je moralo prihraniti vojno ministrstvo čez 50 odstotkov, poljedelsko ministrstvo 58-48% in gradbeno celo 63%. Te številke jasno dokazujejo, da so produktivna ministrstva morala varčevati na korist neproduktivnih. In v tej konstataciji je tudi najmočnejša kritika državnega gospodarstva. Kajti baš obratno bi moralo biti. Neproduktivna ministrstva bi morala toliko prihraniti, da bi mogla gospodarska ministrstva nemoteno izpolnjevati svoje naloge, da jim ne bi bilo treba reducirati izdatkov, da bi mogli krepiti naše gospodarstvo v nezmanjšani meri.

Iz teh števil se nadalje vidi, da birokratizem še vedno pri nas mnogo preveč velja in da se zavoljo njega zanemarljivo gospodarske potrebe države. Kaj je treba, da je na čelu ministrstev, ki so najmanj prihranili, notranje ministrstvo, ko so pa ti izdatki absolutno neproduktivni! Ti preveliki izdatki za birokracijo nujno opominjajo, da je treba že enkrat našo upravo poenostaviti, kar pa se more zgoditi le z dekoncentracijo uprave. Na državnem programu je ta dekoncentracija, a do njene uresničitve ne pride in ne pride. Posledica tega je, da izdamo tako mnogo za pokojnine in za državno upravo, dočim morajo že itak slabo dotirana gospodarska ministrstva pretirano varčevati.

Le v interesu državnih financ je, če bi se pričelo v prvi vrsti varčevati pri izdatkih neproduktivnih ministrstev in upamo, da bo finančni minister v prihodnjem izkazu že mogel pokazati, da je v tem oziru dosegel uspeh. Pridobil si bo s tem za vse gospodarstvo in za državne finance neprecenljivo zaslugo.

Kdor ne podpira svojega glasila, zaničuje samega sebe in škodi skupnim interesom trgovstva.

Preslabi trgovinski odnosi s Francijo

Pariški list za poglobitev trgovinskih stikov z Jugoslavijo

Star pregovor pravi, da gre ljubezen skozi želedec. Stara resnica pa pravi, da so tudi najbolj potrebna politična zavezništva v resnici utrjena šele takrat, kadar so podprta tudi z gospodarskimi interesi. Naj bo naše zavezništvo s Francijo še tako iskreno, vendar bo le polovičarsko, če ne bomo tudi v živih gospodarskih in kulturnih stikih s Francijo. Šele takrat bo moglo naše zavezništvo s Francijo roditi popoln uspeh, kadar bo Francija tudi v naši zunanji trgovini zavzemala prav takšno mesto, kakor ga zavzema v naši zunanji politiki.

Jasno pa je, da ni le od nas odvisno, da dosežemo tako dobre gospodarske odnose s Francijo, temveč v enaki meri tudi od Francije same. Če Francija noče kupovati naših pridelkov, če dela celo našemu izvozu škodljive ovire, potem je vsako zboljšanje gospodarskih odnosov s Francijo izključeno. Kajti mi ne moremo kupovati blaga v deželah, v katere ni ne prodamo, ker enostavno nimamo denarja, da bi kupljeno blago plačali. Žalibog pa je danes resnica, da dela Francija danes ovire našemu izvozu, da je kontingentirala naš izvoz, da ga dirigira čez obmejne postaje, ki so za nas čisto neprikladne in da bolj favorizira n. pr. avstrijski uvoz lesa ko naš lesni uvoz. Čeprav razumemo politične razloge, ki vodijo Francijo, da dovoljuje Avstriji olajšave, vendar morajo tudi Francozi razumeti, da to favoriziranje Avstrije na našo škodo ne more utrjevati naših političnih odnosov s Francijo. Kajti mi smo zvesti zavezniški Francije, kar smo tudi že dokazali, dočim Avstrija ni zaveznik Francije in bo morda celo v kratkem v protifrancoski fronti. Upravičeno sme zato naš človek pričakovati, da bo užival v Franciji vedno vsaj iste pravice ko jih uživa avstrijski državljani.

Zato je potrebno, da Francija svojo trgovinsko politiko do naše države temeljito revidira in da čim bolj pospešuje naš uvoz

v Francijo, ker bo s tem pospeševala tudi francoski izvoz v Jugoslavijo. Z veseljem moremo konstatirati, da se opaža v zadnjem času tudi v Franciji, da je pričelo prodirati spoznanje o potrebi boljših trgovinskih stikov z Jugoslavijo. Viden izraz tega novega spoznanja je članek, ki ga je objavil pariški list »Liberté«.

V tem članku opozarja list, da je Jugoslavija dežela z velikimi naravnimi bogastvi in da bi bila plačilna bilanca Jugoslavije zelo ugodna, če bi mogla prodati svoje proizvode v tujino. Jugoslovanski izvoz pa ovirajo razne države z raznimi omejitvami. List graja, ker se francoski finančniki premalo zanimajo za jugoslovanska naravna bogastva, ker bi jugoslovanska vlada dovolila razne olajšave Francozom, ki bi v zvezi z Jugoslavo izkoriščali jugoslovanska naravna bogastva.

»Skrajni čas je,« pravi dalje list, »da se razširijo dobre zveze, ki že obstoje med Jugoslavijo in Francijo na političnem polju, tudi na gospodarsko. Da pa se to doseže, je potrebno, da se izvede revizija dosedanjih pogodb, zlasti glede kontingentov, ki veljajo za jugoslovanski uvoz. Ti kontingenti so krivi, da se nekatero jugoslovansko blago, ko svinje, svince in drugi predmeti, morejo uvažati v Francijo le s posredovanjem Italije. Vsled tega trpe tako jugoslovanski proizvajalci ko tudi francoski konzumenti. Potrebno bi zato bilo, da se dovolijo jugoslovanskim izvoznikom olajšave in sicer tako za uvoz v Francijo, ko za oni v francoske afriške kolonije.« List nato še enkrat poudarja nujno potrebo, da se prične delati v tem pravcu.

Upamo, da ne ostane le pri besedah in da bo francoska vlada spoznala velike prednosti, ki se nudijo francoskemu gospodarstvu z zboljšanjem trgovinskih odnosov s Francijo. Da bo v ta namen tudi pri nas dovolj dobre volje, ni treba še posebej poudarjati.

Za dvig domače bombažne produkcije

Za naše potrebe se uvaža na leto bombaža v sirovem in predelanem stanju za več ko eno milijardo Din. Že samo iz tega se vidi, kako velikega pomena bi bilo za nas, če bi mogli doma pridelovati več bombaža. Da se dvigne domača produkcija bombaža, se je vršila te dni v Beogradu konferenca, na kateri je bil podan obširen referat o stanju naše bombažne kulture. Iz tega referata posnemamo:

Bombaž se goji v Vardarski banovini. Najbolj je uspešna kultura bombaža v južnih pokrajinah banovine, zlasti okoli Gjevgjelija, kjer se pridelata na hektar do 1000 kilogramov bombaža. Zato pa se v drugih naših krajih pridelata le 200 kg in tudi manj. Mogla pa bi se razširiti bombažna kultura tudi na Ovčje polje, tja do Kumonovske planote. Po uradnih podatkih je dala bombažna kultura te rezultate:

Leta 1928/29 je bilo zasejanih z bombažem 1002 hektarja, požetih je bilo 976. Donos je znašal na hektar 438 kg ali skupno 440.000 kilogramov.

Leta 1929/30 je bilo zasejanih 1365 ha, požetih 1306, donos je znašal od hektara 344 kg ali v vsem 440.000 kg.

Leta 1930/31 je bilo zasejanih 839 ha, požetih 747, donos je znašal od ha 310 kg, v vsem je dala žetev 230.000 kg.

Trgovina vedno bolj propada

V drugem četrtletju je bilo v Dravski banovini prijavljenih 6, objavljenih pa en industrijski obrat. Obrtnih podjetij je bilo prijavljenih 221, objavljenih 264. Še bolj katastrofalna pa so števila glede trgovine. Trgovinskih podjetij je bilo namreč prijavljenih 195, objavljenih pa 358. Za 163 obratov je bilo v trgovini samo v enem četrtletju več objavljenih ko prijavljenih. Kaj v resnici še ne zadostuje ta dokaz, v kako strahoviti krizi je trgovina? Ali tudi po teh uničujočih številkah ne bodo odločujoči krogi upoštevali trgovinskih zahtev in nastopili proti privilegijem konzumov in proti pretirani davčni praksi, kar oboje ubija trgovino!

163 obratov manj v enem četrtletju! Ali je mogoče še bolj nujen opomin, da se pri-skoči trgovini na pomoč in jo obvaruje pred popolnim polomom!

PRED NOVIM TRGOVINSKIM SPORAZUMOM S ŠPANIJO

Španski poslanik na našem dvoru, grof Torrijos je te dni izjavil novinarjem: »Trgovinska pogodba, ki sem jo sklenil z vašo vlado še leta 1925., je postala vsled neugodnih trgovinskih prilik in vsled deviznih omejitev mrtva črka. Nadejam se, da bo mogoče sedaj skleniti novo pogodbo, ki bo določala popolno svobodo v trgovini in tudi v devizah za obe državi ter bo s tem nad vse ugodno vplivala na razvoj trgovinskih odnosov med Španijo in Jugoslavijo. S tem bomo prišli v novo dobo naših gospodarskih odnosov, kakor hitro sprejme španska vlada ponudbo jugoslovanske vlade, kar se bo zgodilo v nekaj dnevih.

Adria prašek je boljši

Cene padle

Oddelek za proučevanje gospodarskih vprašanj pri Narodni banki je objavil indeks cen za mesec julij. V primeri s prejšnjim mesecem in julijem l. 1932. se je gibal indeks cen tako-le:

	julij 1933	junij 1933	maj 1932	julij 1932
rastlinski proizvodi	58.1	61.1	59.3	73.2
živalski proizvodi	54.0	57.8	55.2	57.8
mineralni proizvodi	75.1	75.1	75.1	76.4
industrijski proizvodi	70.5	72.0	71.8	63.4
splošni indeks	63.7	66.1	64.9	65.6
izvojni predmeti	57.4	58.7	57.4	61.1
uvozni predmeti	74.3	75.3	74.8	66.1

Splošni indeks je torej nazadoval v primeru z junijem za 2.4 točke; nazadovali so vsi indeksi, razen onega za mineralne proizvode. Najbolj so zopet nazadovali živalski proizvodi, ki so nazadovali za 3.8, potem rastlinski za 3 in industrijski za 1.5 točke. Padle so cene svinjam, volom, zajcem, nekoliko pa se je dvignila cena ovcam. Od rastlinskih proizvodov so pustile na ceni pšenica, fižol, ječmen in seno, dočim so se popravile za koruzo, pekmez in deteljo. Pri industrijskih izdelkih so padle cene opeki, moki, bombažnim tkaninam in predivom, dočim so se cene za les nekoliko popravile.

Adria prašek je boljši

Trgovinski sporazum z Avstrijo

Čeprav še ni bilo objavljeno besedilo sklenjenega trgovinskega sporazuma med Avstrijo in Jugoslavijo, objavljajo listi vendar že glavna določila tega sporazuma. Po novem sporazumu so določeni ti kontingenti: Jugoslaviji je priznan še nadalje uvoz 5000 vagonov žita po preferenčni carini. Glede uvoza živine je določeno: Jugoslavija more uvoziti v Avstrijo vsak teden 2000 pitanih svinj, 404 pršutarje in 170 goved. Poleg tega sme uvoziti vsak teden po 210 stotov mesa od mangelice, od pitanih svinj in od telet. Uvozu zaklanih svinj se je Jugoslavija odrekla. Uvozni kontingent za perutnino je določen na 18.000 metrskih stotov letno. Jaje pa bo mogla Jugoslavija izvoziti 8000 stotov. Na željo Avstrije bo imenovana posebna mešana komisija, ki se bo sestajala vsakih šest mesecev, da razpravlja o eventualnih željah v medsebojnem trgovinskem prometu.

Avstrija se je predvsem prizadevala, da olajša izvoz svojih industrijskih izdelkov. Dosegla je, da se je znižala carina za papir, tekstilno blago, železo in jeklo ter za blago iz jute. Na ta način upa Avstrija, da bo mogla popraviti svojo pasivno bilanco napram Jugoslaviji.

Izvoz jugoslovanskih češpelj v Avstrijo je tudi še nadalje neomejen. Uvozni kontingenti za jabolka in hruške se bodo povečali z naknadnimi kontingenti za sto odstotkov. Izvoz vina je dovoljen v stari višini.

Adria prašek je boljši

Pomudbe, poupraševanja

Dobava volnenih maj za mornarico. Jadranska plovilna d. d. na Sušaku potrebuje za svojo brodska posadko večje količine volnenih maj.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snati obleke, klobuke itd. Skrobi in svetloilka srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Šeleburgova ul. 8. Telefon št. 22-73.

JAPONSKO BLAGO NA JUGOSLOVANSKEM TRGU

Iz Osijeka poročajo, da je neki tamošnji trgovec izkoristil velik dumping, ki ga izvajajo Japonci na evropskem trgu in naročil večjo količino japonskih svinčnikov. Pravi, da so ti svinčniki zelo dobre kvalitete, pri tem pa mnogo cenejši od nemških, ki se jih pri nas skoraj izključno uporabljajo. Tako veljajo nemški svinčniki po 1.30 Din, dočim pa veljajo v Osijek dostavljeni japonski svinčniki le po 33 par, da jih bodo mogli trgovci prodajati že po 50 par.

Po svetu

Ljubljanski aerodrom bo v nedeljo, dni 20. t. m. z velikimi letalskimi prireditvami slovesno otvorjen.

Za našega poslanika v Rimu je imenovan naš dosedanji poslanik v Budapešti Jovan Dučić, ki je bil že pred vojno tajnik srbskega poslanstva v Rimu. Dučić je porodu Hercegovce in spada med odličnejše srbske pesnike.

Solarna v Kreki je tako razširjena, da Jugoslaviji ne bo več treba uvažati soli.

Herriot je bil z velikimi slovesnostmi sprejet v Sofiji, kamor je prišel na kongres Mednarodne zveze radikalno-demokratskih strank. Mesto Sofija ga je celo imenovalo za častnega člana. Političnih izjav Herriot v Sofiji ni dal.

Na kongresu zveze rad. dem. strank v Sofiji so skušali bolgarski delegati delati propagando za revizijo mirovni pogodbe, a je večina z Herriotom na čelu njih predloge odklonila.

Vodja bolgarskih socialistov Sakazov je na poli na socialistično konferenco v Parizu sestal v Beogradu s starim srbskim socialističnim voditeljem Ljapčevićem. Izjavil je, da treba delati za zblizanje balkanskih narodov, zlasti Jugoslavije in Bolgarske.

Hasan beg Priština, bivši predsednik albanske vlade, je bil v Solunu ubit. Atentator pravi, da je Hasan bega ubil, ker ga je ta nagovarjal k umoru kralja Zoga. Brat ubitega bega pa pravi, da je bil umor na ročen iz Tirane, ker je bil Hasan beg opoziciji proti vladajočemu režimu v Albaniji.

Na grško-bolgarski meji je prišlo do krvavega spopada, ker so grški vojniki streljali na bolgarsko četo, ki je bila na bolgarskem ozemlju, misleč, da imajo pred seboj komitaše.

Na mednarodnem kongresu srednješkolskih profesorjev so pri volitvi dveh članov uprave Rumuni predlagali proti jugoslovanskemu kandidatu prof. Kneževiću, ki je bil tudi kandidat francosko-slovanske skupine, kot protikandidata hitlerjevca Schwetkeja in s tem omogočili izvolitev hitlerjevca v centralni odbor mednarodne profesorske zveze.

Mednarodni učiteljski kongres v Madridu je s 40 proti 21 glasovom sprejel predlog, da se nemškimi hitlerjevskim učiteljskim organizacijam ne dovoli dostop na kongres.

General Balbo je bil po uspešnem poletu imenovan za maršala, vsled česar bo moral demisionirati kot minister za letalstvo.

Rekonstrukcija italijanske vlade bo izvršena v zvezi z demisijo Balba. Letalsko, mornariško in vojno ministrstvo bodo združena v eno ministrstvo, ki ga prevzame Mussolini. Poleg tega bo pridržal Mussolini še notranje in korporacijsko ministrstvo, dočim prevzame zunanje Grandi.

Nemška vlada je oficijalno obžalovala dogodka na švicarski meji in obljubila, da bo kaznovala one hitlerjevce, ki so vdrli na švicarsko ozemlje in aretirali nekega železnica. Ali pa je verjeti besedam Hitlerjeve vlade?

Pariški list »L'Ordre« poroča na podlagi rimskih informacij, da je narodno socialistični puč v Avstriji neizbežen. Do 65% Avstrijcev je za Hitlerja. Dollfus da bo odstopil, nato pa bo avstrijsko prebivalstvo samo izvedlo priključitev Avstrije k Nemčiji in Hitlerju se ne bi moglo očitati, da je prelomil besedo.

Hitlerjevci pripravljajo novo ustavo, po kateri bo prešla vsa oblast na vodjo Hitlerja. Vse državljanske svoboščine bodo priključene do skrajnosti.

»Samo dve vrsti državljanov sta odslej v Nemčiji, je izjavil nar. soc. voditelj Protze. »Eni, ki so slepo za hitlerjevski režim, drugi pa, ki so v koncentracijskih taborih, ali pa bodo še prišli tja.« K temu bi mogli dostaviti, da sta za zaprte tudi samo dva načina smrti. Tisti, ki jim vse preganjanje ni moglo zlomiti odporne sile, so »ustreljeni na begu«, one pa, ki ne morejo več prenašati muk, najdejo zjutraj obešene v celici.

Energične odredbe De Valere so preprečile nemire na Irskem. Vodja »modrih srajc« O. Duffy je namreč odpovedal javne manifestacije, da prepreči krvave dogodke. Zato se je sestalo v nedeljo le 2000 »modrih srajc« in je njih zborovanje poteklo mirno.

Turčija je odpravila za celo vrsto nemških izvoznih predmetov kontingente.

Ljubljana v jeseni

III. Gospodinska razstava pod naslovom »Red in snaga k zdravju pomaga« na letošnjem jesenskem velesejmu v Ljubljani od 2. do 11. septembra, se naslanja kot tretji člen na prvi dve gospodinske razstavi preteklih let, ki so gotovo še vsem posetnikom v dobrem spominu. Letošnja razstava bo zopet zavzemala ves paviljon K in bo obsegala te točke: Preprosto, a okusno in ceneno urejen dom s snažno in praktično kuhinjo. Razstava nas bo vodila po najrazličnejših opravilih gospodinje. Kako peremo, sušimo, popravljamo in pospravljamo perilo, kako naj pazimo na obleko in obutev, kako snaži gospodinja stanovanje, opravo in posodo. Poseben kotiček bo odmerjen negi telesa, počitku in domači lekarni.

Kako naj žena koristno uporablja svoj prosti čas nam bo prikazalo v posebnem oddelku te razstave Splošno žensko društvo pod naslovom »Ženi v razvedrilo, domu v korist«. Tu ne bodo običajna ročna dela, kakor smo jih vajeni, tu bomo videli delo naših predic, tkalk, naših domačih umetnic, ki iz ostankov blaga ustvarjajo koristne in okrasne predmete, ki spletajo za zimo topla oblačila za male in velike za vse prilike.

Zene, matere, gospodinje, ne zamudite si ogledati to koristno razstavo!

Glavovanje občinstva na umetnostni razstavi »Madone slovenskih likovnih umetnikov« v Ljubljani. V okviru letošnjega jesenskega velesejma v Ljubljani bo prirejena tudi razstava umetnin, in sicer bodo razstavljene Madone slovenskih likovnih umetnikov, slike, ki pi in grafike. Vsak obiskovalec te razstave prejme ob vstopu v razstavo glasovnico, s katero bo oddal svoj glas za umetnino, ki mu najbolj ugaja. Izvoljene umetnine bodo potem nagrajene, in sicer po številčnem vrstnem redu dobjenih glasov takole: Umetnina z najvišjim številom glasov Din 2000—, sledeče pa z Din 1000—, 500—, 500—, 500—.

Denarni zavodi, ki še niso imeli v razprodaji legitimacij za obisk Ljubljanskega velesejma, pa jih žele prevzeti v prodajo za jesenski ljubljanski velesejem, ki bo od 2. do 11. septembra t. l., naj to sporoče uradu velesejma v Ljubljani.

Denarstva

KLIRINSKI RAČUN MED JUGOSLAVIJO IN ŠVICO

(Po podatkih »Informations Economiques«, Lausanne, z dne 26. julija.)

Terjatve po švicarskem blagovnem izvozu: Dne 5. julija 26. julija Šv. Fr. Šv. Fr.

Vsa vplačila pri Narodni banki v Beogradu za švicarske upnike	8.874.229	9.432.328
Vsa izplačila švicarskim upnikom	7.585.483	8.388.281
Vplačila pri jugoslov. Nar. banki, ki še niso izvršena v Švici	1.288.745	1.041.097
Stanje nadalje prijavljenih ali še ne zapadlih, oziroma zapadlih, a še ne vplačanih terjatev švicarskih upnikov pri jugoslov. Narodni banki	3.388.923	3.389.592
Skupna vsota še neobračunanih švicarskih terjatev do Jugoslavije	4.677.669	4.433.689

FUNT NA DECIMALNEM SISTEMU

Na predlog trgovinske zbornice v Manchesteru je sklenila zveza trgovinskih zbornic Anglije resolucijo, v kateri pozivlje vlado, da izvede decimalizacijo funta, ker bi se s tem olajšali trgovinski odnosi s tujino. Kakor znano, se deli danes funt na 20 šilingov, šiling pa na 12 penijev. Po predlogih kongresa, pa bi imel šiling le 10 penijev in eden funt torej 200 penijev. Prvi korak za decimalizacijo funta je že storjen s tem, da so izdani novci po dva šilinga, to je za eno desetino funta.

Rumunska vlada je ustavila vsa transnacionalna plačila, ker bi ostala sama brez deviz, če bi se naprej plačevala zunanje dolgov. Tuji upniki morajo omogočiti Rumuniji, da s svojim izvozom dobi potrebne devize za plačilo svojih obveznosti v tujini.

Angleška tranša avstrijskega posejila je bila trinajstkrat prepisana.

Velik finančni škandal je nastal v Parizu, proti »Société Française de Banque pour l'Etranger« je bila uvedena preiskava zaradi utaje več milijonov frankov. En ravnatelj zavoda je izvršil samomor, drugi pa je pobegnil.

Obetniki za svoje pravice

Mogočno zborovanje slovenskih obrtnikov v Mariboru — Šušmarstvo najbolj ubija obrt — Samo v Sloveniji je 17.000 šušmarjev

V nedeljo dopoldne se je napolnila velika dvorana »Union« v Mariboru z obrtniki vseh strok, ki so prihiteli v Maribor prav iz vseh delov Slovenije, da manifestirajo za svoje pravice.

Sijajno obiskani zbor je pozdravil v imenu sklicateljev, okrožnih odborov obrtniških združenj v Ljubljani, Mariboru, Celju in Novem mestu, predsednik mariborskega okrožnega odbora Franc Bureš, ki je naglasil, da je šušmarstvo najbolj pereče obrtniško vprašanje, o katerem se razpravlja na vsaki obrtniški seji in ki ga treba razčistiti do dna. Šušmarstva niso krivi predvsem brezposelnosti, kakor se splošno misli, temveč v prvi vrsti nekateri izučeni obrtniki, ki imajo večinoma svoj primeren zaslužek in kruh. Ostro je nastopil proti raznim državnim in samoupravnim zavodom, ki imajo lastne delavnice, ki so glavna legla šušmarstva.

Davčno vprašanje je drugo zlo, ki pritiska obrtnike. Davki so razdeljeni na obrtnike po znanem nesrečnem ključu skrajno neprimerno. Preostala davčna praksa in šušmarstvo ubijata obrtnika.

Nato je predsednik Beneš pozdravil razne zastopnike, tako zastopnika banske uprave in mariborske občine, narodna poslanca gg. dr. Pivka in Hajdinjaka, predsednika obrtnega odseka Zbornice za TOI g. Rebeke in druge.

Na njegov predlog so zborovalci poslali vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju na Bled, pozdravno brzojavko pa trgovinskemu ministru Šumenkoviču, ki je bil obenem naprošen za zaščito obrtništva.

V imenu banske uprave in mariborske občine je pozdravil zborovalce ravnatelj Rodošek, ki je želel zborovanju ves uspeh in obljubil vso podporo oblasti. Za njim je pozdravil zborovalce v imenu Zbornice za TOI predsednik njenega obrtnega odseka g. Rebeke, ki je povdaril, da hočejo vsi zavedni obrtniki, ki so se zbrali na tem lepem in treznem zborovanju v tako vzglednem številu, da se vodi državna uprava tako v skladu s potrebami gospodarstva. Sleherni državljani in davkoplačevalec mora imeti svoje pravice, ki mu pripadajo po zakonu, kakor ima tudi svoje velike dolžnosti do države. S preveliko davčno preobremenitvijo država ničesar ne pridobi, ker ustvarja v obrtniških vrstah vedno naraščajočo brezposelnost, s čimer seveda padajo dohodki države na davkih. Zato je pričakovati, da bo naletel ta zadnji apel treznega in delavljnega slovenskega obrtništva ob dvanajsti uri na pravilno razumevanje in upoštevanje na vseh merodajnih mestih.

Prvo poročilo je nato podal g. Vahtar iz Maribora, ki je v svojem govoru nanizal vsa glavna zla, ki ubijajo našega obrtnika. Vse obrtne panoge so danes živo prizadete po šušmarjih iz stroke, po samoukilih in pa v ogromni meri po raznih državnih in samoupravnih zavodih, kaznilnicah, popoljševalnicah, internatih, samostanih itd., kjer se opravljajo obrtniška dela že kar na

veliko s stroji in na električni pogon. Prav nič boljše ni v državnih zdraviliščih in rudnikih, kjer se obrtniška dela izvršujejo ali v lastni režiji ali pa s pomočjo šušmarjev, le davkoplačujoči legalni obrtnik pri njih ne more priti do zaslužka. Isto in še slabše je v kaznilnicah, kjer so se ustvarile prave industrije iz obrtniških delavnic. Kaznjence je treba smatrati kot kaznjence, ki naj se mu naloži težko delo pri gradnji cest itd., da bo čutil težo kazni, ne pa da se ga zaposluje pri mnogo lažjih delih v kaznilniških delavnicah. Zato je treba vse take državne delavnice ukiniti in izvesti popolno zaščito obrtništva ter noveliranje obrtnega zakona v tem smislu.

Za njim so se podrobno bavili s pogubonosnim vplivom šušmarstva še g. Krajevec iz Maribora za čevljarstvo stroko, g. Iglič iz Ljubljane za krojaško in oblačilno stroko, v imenu mesarjev in klobasičarjev je izpregovoril g. Fidler iz Maribora in v imenu pekovskega obrta g. Kovačič iz Maribora.

Nato je imel obširno poročilo o obupnih razmerah našega obrtništva vobče, kakor tudi specialno v posameznih strokah tajnik celjskega okrožnega odbora g. Drago Zabkar, ki je naglasil, da zahtevajo izredne gospodarske razmere tudi izredne ukrepe in da je zato dolžnost vlade, da razmeram primerno zaščiti obrtništvo. Dejstvo je, da je obrtnik bolj potreben zaščite, kakor pa vsak drug stan. Tudi v novi bednostni fandi bo moral obrtnik prispevati najvišji prispevek. Po dosedanjih ugotovitvah dosega število šušmarjev v Dravski banovini že visoko število 17.000, to pa seveda samo v obrtniških strokah. Glavni vzrok te razpaslosti je pomanjkljivost zakonitih določil in pa prevelika popustljivost. Šušmarjem je z ozirom na to silno zrasel greben in so celo tako nesramni, da obratujejo kar kot protokolirana podjetja in uporabljajo štampiljke, čeprav nimajo mojstrskih spričeval in obrtnih dovolil, mnogokrat pa v stroki niti niso izučeni.

Tajnik mariborskega okrožnega odbora g. Novak je nato prečital resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta.

Na predlog g. Igliča je bilo sklenjeno, da izroče predsedniki vseh štirih obrtniških okrožnih odborov spomenico osebnemu banu dr. Marušiču in mu ob tej priliki razlože tudi še vse ostale obrtniške težnje.

Ko je še zastopnik Zbornice za TOI g. Rebeke izrazil svoje upanje, da bo našel ta zadnji, obupni apel slovenskega obrtništva pravo razumevanje pri onih, ki so dolžni skrbeti za njegovo obrambo ter ko je podal nekaj smernic za oživiljenje obrtniških vrst v boju proti šušmarstvu in davčni preobremenitvi (baje se sme že pričakovati davčna pavšalizacija malega obrtnika), je predsednik g. Bureš zaključil res lepo uspešno zborovanje s pozivom, naj bi obrtniki s točnimi podatki o šušmarstvu in svojih potrebah stalno obveščali okrožne odbore, da bodo mogli ti uspešno nastopiti za pravice obrtništva.

JESENSKI LIPSKI SEJEM 1933

Začetek dne 27. avgusta

Vsa pojasnila daje:
ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA
Dvořakova ulica 3/II. — Telefon 27-62

ZVANIČNI BIRO LAJPCISKOG SAJMA

Beograd, Knez Mihajlova 33

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o imovini modistnje Amalije Čubakovič v Celju. Konkurni sodnik dr. Mak, konkurzni upravniki mase odvetnik dr. Mikuletič. Prvi zbor upnikov dne 24. avgusta ob 9., oglasitveni rok do 18. septembra, ugotovitveni narok dne 28. septembra ob 9.

Otvorjeno je poravnalno postopanje o imovini trgovca z mešaním blagom Frana Leskovška v Mozirju. Poravnalni sodnik dr. Mak, poravnalni upravitelj dr. Voršič, odvetnik v Celju. Narok za sklepanje poravnave dne 21. septembra ob 9., prijavni rok do 16. septembra, poravnalna kvota 40%, plačljiva v desetih enakih mesečnih obrokih.

Odpravljen je konkurz trgovke Marice Hude na Grosupljem, ker ni kritja za stroške postopanja.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 12. avgusta objavlja med drugim: Pravilnik o opravljanju izpita za posluževalce električnih naprav. — Pravilnik o odmeri in izplačevanju potnega pavšala za uslužbenca davčnih uprav. — Odredbo finančnega ministra, da se pomaranče ne smatrajo več za luksuzni predmet. — Razveljavljanje odločbe glede povprečnih cen za razne tipe avtomobilov. — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

NOVOST V KNJIGOVODSTVU

Anton Znidaršič je opisal v knjigi »Reforme v knjigovodstvu in pisarniški opremitvi« svojo več let preskušeno saldo kontrolo, ki je tako zanesljiva, da knjižničarji brez napak. Z uvedbo te kontrole odpade vsako kolacioniranje (iskanje napak) in konti so vedno zanesljivo pravilni. Razen tega so v knjigi opisani razni pripomočki, ki so praktični za vsako pisarno.

Knjiga se dobi v vsaki knjigarni za Din 25— ali po pošti pri upravi »Detajlista«, Ljubljana, poštni predal 37.

Nepotrebna napaka

Ni treba, da bi bil podjetnik ali obrtnik slovničar, vendar ne služi njemu v čast, če so v njegovih napisih v izloženem oknu ali v lokalni prečitni slovniški napake. Tako n. pr. se more vedno znova čitati po gostilnah in kavarnah: Vsaki dan koncert. Zopet drugod čitamo, da velja vsaki kos toliko in toliko. Drug ima zopet vsaki dan sveže pecivo, itd. Žalibog pa slovenska slovnica ne pozna nobenega vsaki, temveč le vsak. Zato vedno le: vsak dan koncert, vsak kos, vsak dan sveže pecivo itd. Je to morda malenkost, a ta malenkost čisto po nepotrebnem jemlje obrtniku ugled, ker kaže njegovo promajno znanje jezika. Zato treba gledati na to, da je vse pravilno napisano, da ne more nihče nič očitati.

Tudi od takšnih malenkosti je odvisen ugled stanu.

BLAGOVNI PROMET MED JUGOSLAVIJO IN ŠVICO

V mesecu juliju je uvozila Švica iz Jugoslavije po podatkih glavne carinarnice v Bernu 34.464 litrov pijače, 129 glav živine in 51.331 stotov drugega blaga v skupni vrednosti 955.442 švic. frankov.

Izvozila pa je v Jugoslavijo 56 glav živine, 2.851 ur in 6.498 centov drugega blaga v skupni vrednosti 541.678 švicarskih frankov.

Ves uvoz Švice v juliju je znašal 137,2 milijonov šv. fr., ves izvoz pa 68,4 milijonov šv. fr. Delež Jugoslavije je torej znašal 0,7% pri uvozu in 0,8% pri izvozu. Jugoslavija pride pri uvozu na 21., pri izvozu pa na 24. mesto med 54. državami. Švica je bila torej napram Jugoslaviji pasivna za 413.766 šv. frankov.

REVOLUCIJA NA KUBI VRGLA SLADKORNE CENE

Ko so prišle prve vesti o nemirih na Kubi na njujorški sladkorni trg, so se cene sladkorju okrepile, ker se je mislilo, da vsled nemirov ne bo mogoče spraviti dovolj kubanskega sladkorja na trg. Splošno se je tudi mislilo, da se bo predsednik Roosevelt zavzel za Machada in se bo vsled tega revolucija podaljšala. Proti vsemu pričakovanju pa se je predsednik Roosevelt odločil za revolucionarje, vsled česar je bilo tudi revolucije tako hitro konec. Poleg tega pa se v Združenih državah boje, da bodo revolucionarji odpovedali takojimenovani »Chadbourne pakte«, vsled česar bi prišli ameriški lastniki sladkornih plantaž v zelo neprijeten položaj. Vse to je povzročilo, da je nazadovala cena sladkorja za več točk.

NAZADOVANJE MADJARSKE ŽIVINOREJE

Po podatkih madjarskega poljedelskega ministrstva se je znižalo število goveje živine od 1. 1932 na 1,69 milijonov glav, to je za 6,72 %. Število konj je padlo za 3,7 odstotkov in znaša 819.870. Mnogo bolj je nazadovalo število svinj, ki je padlo v primeru z lani za 18,5, v primeru z letom 1931 pa celo za 30 odstotkov in znaša samo še 1,89 milijonov svinj.

SVETOVNI INDEKS ZA BLAGO NA DEBELO

Svetovni indeks na debelo je znašal dne 5. avgusta v Franciji 398, v U. S. A. 101,2 in v Angliji 71,7. Indeks kaže tendenco navzgor ne le v Ameriki, kjer vlada odkrito nastopa za višje cene, temveč tudi v Franciji, čeprav je vlada za politiko nizkih cen. V Angliji je ostal indeks nespremenjen.

OBČNI ZBORI

VII. redni občni zbor del. družbe »Zeleni majdan in topilnica Topusko, Ljubljana« bo dne 28. avgusta ob 11. dopoldne v prostorih Kranjske industrijske družbe na Jesenicah.

Dobava-prodaja

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 19. avgusta t. l. ponudbe o dobavi 200 kg karbida, 50 litrov špirta, 20 kg emajllaka in 50 kg laka za tla; do 27. avgusta t. l. pa o dobavi 100 ključavnic, 1325 pil, 500 jeklenih lopat za premog, raznega sedlarskega materiala, 20 kg motvoza, 400 kosov smirkovega platna, 650 stekel za okna, 100 kg kita ter o dobavi 1000 kg tovtne masti.

Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 26. avgusta t. l. ponudbe o dobavi 110.000 kg negašenega apna.

Direkcija državne železarnice Vreš sprejema do 23. avgusta t. l. ponudbe o dobavi 10.000 kg katrana, raznih kemikalij in laboratorijske opreme, dalje ponudbe o ca 5000 vijakov, 2000 kg strojnega olja, 1350 kilogramov bakrenih vrvi, 3000 kg izolacijske mase, 10 garnitur silik-opeke za električne peči, 30.000 komadov opeke, 45.000 kg riževe slame, 300 plošč pocinkane pločevine, 580 žarnic, 1000 kg minija, 150 kg kleja, 500 kg lanenega firneža, 10.000 kg železne pločevine, 1000 kg fosforne bronze, 5000 kg profilnega železa ter o dobavi raznega električnega materiala.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 23. avgusta t. l. ponudbe o dobavi 10.000 krajnikov, 600 žarnic, 150 m³ rečnega gramozja, 150 m³ rečnega peska in 450 m³ jamskega lesa; do 30. avgusta t. l. pa o dobavi 60.000 kg portland-cementa. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 31. avgusta t. l. ponudbe o dobavi 400 kg podkev za konje, 50 zavrtkov podkovnih žebeljev, 500 kg navadnih žebeljev.

Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. avgusta t. l. ponudbe o dobavi 9066 m³ hrastovega lesa. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 19. avgusta t. l. ponudbe o dobavi 6000 kg mešanega bencina; do dne 24. avgusta t. l. pa glede dobave krogličnega ležaja.

Direkcija državne železarnice Vreš sprejema do 23. avgusta t. l. ponudbe o dobavi 200 komadov varjenih cevi.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 23. avgusta t. l. ponudbe o dobavi pisarniških potrebščin, risalnih potrebščin in 2000 stekel za jamske svetiljke; 30. avgusta t. l. o dobavi žičnikov, smirkovega platna, raznega železa, jekla, vijakov, matic in stauferjevih puš; do 1. septembra t. l. pa o dobavi 3000 kg domače svinjske masti, 720 kg sirove kave, 2000 kg bučnega olja, 4000 kg koruznega zdroba in 4000 kg riža.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 31. avgusta t. l. ponudbe o dobavi jeklenih palic in 100 kg železne žice.

Direkcija državnih železnic Subotica sprejema do 21. avgusta t. l. ponudbe o dobavi 600 kg martinskega jekla; do 22. avgusta t. l. o dobavi 12.700 kg katrana; do 23. avgusta t. l. pa glede dobave naprav za vijake.

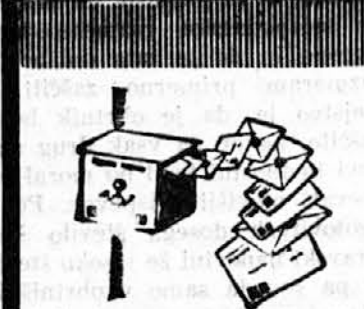
Dne 23. avgusta t. l. bo pri glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertna licitacija za dobavo 15.000 kosov perila za bolnike in 15.000 kosov postelnega perila. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem skladišču.)

Prodaja lesa na veleposestvu Turjak bo potom ofertne licitacije dne 25. avgusta t. l. ob 9. uri dopoldne pri začasni državni upravi razlaščenih veleposestniških gozdov v Ljubljani, Stari trg št. 34. — (Pogoji so na vpogled pri omenjeni upravi.)

Državna pšenica se bo oddala v mletje potom licitacije in sicer: Dne 22. avgusta t. l. pri Komandi IV. armijske oblasti v Zagrebu in dne 24. avgusta t. l. pri Komandi II. armijske oblasti v Skoplju. — (Oglasa sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenih komandah.)

Dobava pšenice za vojaštvo se bo oddala dne 21. avgusta t. l. pri intendantskem skladišču v Mariboru. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja pleskanja mostov. Direkcija drž. železnic, gradbeni oddelek v Ljubljani sprejema do 22. avgusta t. l. ponudbe za oddajo pleskanja mostov. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

'KUVERTA'
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Karlovška c. 2 Vožarski pot 1
TVORNICA KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

Razno

POL MILIJARDE JE VELJAL BALBOV POLET

»Manchester Guardian« je izračunal, da so znašali stroški Balbovega poleta čez Atlantski ocean približno dva milijona funtov ali pol milijarde dinarjev. Pri tem pa niso vračunani stroški, ki so jih imele druge države s sprejemom Balba in njegovih letalcev. Enako nista tu vračunana oba potopljena aviona, ko tudi ne odškodnina za ubitena poročnika Squalio in ranjene letalce. Nad vse dvomljivo je, pravi angleški list, če so se ti stroški tudi izplačali, ker ves polet prav za prav ni pokazal nič, kar že ni bilo preje znano.

BESEDA, ZA KATERO JE PLAČALA BEOGRAJSKA OBČINA 1.600.000 DIN

Pred leti je sklenila beogradska občina z neko trdno pogodbo, po kateri pripada pravica reklame v Beogradu tej tvrdki. V pogodbi pa je bilo zapisano, ne ve se po kateri zaslugi, da ima omenjena tvrdka izključno pravico do reklame v Beogradu. Občina pa tvrdki te pravice ni hotela priznati in je trdila, da je prešla ta beseda v pogodbo po pomoti. Prišlo je do procesa, ki se je te dni končal s tem, da se je pogodba razveljavila proti temu, da je plačala beogradska občina tvrdki 1.600.000 dinarjev odškodnine. Toliko je torej veljala beseda »izključno«.

NOV NAČIN POGONA ZA MOTORNE ČOLNE

Praški inženir Očenašek je te dni razkazal novinarjem prvi model svojega motornega čolna s čisto novim načinom pogona. Čoln ima 4 konjske sile močan motor, ki žene močno sesalko, ki bruha pod visokim pritiskom dva curka vode z velikansko hitrostjo. Ta dva curka služita kot pogon čolna. Ustje cevi, iz katerega bruha

sesalka curek, se nahaja na dnu čolna, ki more biti vsled tega tako plitev ko splav. Vsled tega se more tak čoln premikati tudi v najbolj plitvih vodah. Pri prvi poizkušnji vožnji je dosegel čoln povprečno hitrost 25 km na uro, z močnejšim motorjem pa upa iznajditelj doseči hitrost 80 kilometrov na uro.

VALUTNI KOLAČ

Na budimpeštanski zračni pošti je bil te dni oddan zavoj, čegar vsebina je bila deklarirana kot pecivo. Poštarju pa se je zdel zavoj sumljiv in ga je zato pregledal. V zavoju je našel lep velik kolač, ko pa je še tega pregledal, je našel v njem 2600 pengö. Nato so aretirali pošiljalca, ki je bil neki bančni blagajnik. Pri zaslišanju je priznal, da je na ta način že večkrat iztihil denar v Švico.

ŽELEZNICA, KI JE LE NA PAPIRJU

Pred kratkim so odkrili, da plačuje Generalni svet yonnskega departmana že 20 let redne letne prispevke za železnico, ki sploh ne obstoji. Železnica naj bi vezala kraja Joigny in Villeneuve-L'Archevéque in so jo pričeli graditi leta 1914. Po izbruhu vojne so tračnice uporabili za vojaške namene. Po vojni so bili strokovnjaki mnenja, da je ta železnica brez pomena in da se stroški za to železnico nikdar ne bodo izplačali. Zato so nadaljnjo gradnjo železnice opustili. Prezrli pa so, da bi o tem sklepu obvestili tudi najvišjo oblast v departmanu, ki je zato redno izplačevala 64.000 frankov letne subvencije družbi, ki bi morala vzdrževati progo. Družba se seveda tega denarja ni branila in lepo skozi dvajset let sprejemala prispevek za vzdrževanje železnice, ki sploh ni obstojala. Sedaj so seveda tej subvenciji napravili konec in družba bo morala denar povrtni.

Trst je po draginji stanovanj drugo najdražje mesto v Italiji, čeprav je 900 stanovalj praznih.

V tovarni »Pyrotac« pri Celju je eksplodirala granata in nato je bila vsa delavnica v ognju. Pet delavk je dobilo pri tem strašne opekline in je ena že podlegla ranam.

Italijansko vojno letalo, ki je poletelo nasproti generalu Balbu, se je v bližini alžirske obale ponesrečilo in potopilo. Letalski general Vale in sedem mož posadke je bilo pri tem ranjenih.

Velik požar je v Atenah upepelil 360 barak grških beguncev. Škoda znaša nad 15 milijonov drahem.

V Varšavi so pri neki policijski raciji odkrili 130 tajnih igralnic in opijskih beznic.

Premije za zavarovanja proti zaplembi premoženja so znašale do konca leta 1932 za Nemčijo pri Lloyd 1 odstotek, po zmagi Hitlerja pa so narasle na 5 odstotkov, sedaj pa se sprejemajo zavarovalne pogodbe le še v višini 30 do 40% zavarovane vsote. Zavarovanja proti zaplembi premoženja pa Lloyd od Nemcev, ki žive v tujini, sploh več ne sprejema.

V avtomobilski zbornici združene ameriške avtomobilske tvornice so v juliju izdelale 178.506 voz, skoraj 3 krat več ko v juliju 1932. Fordove tvornice niso zastopane v tej zbornici.

V večini nemških kopališč je vstop židom prepovedan.

NOBENE TRGOVINSKE POGODBE AVSTRIJE Z RUSIJO

Osem mesecov se že vodijo pogajanja med Avstrijo in sovjetsko Rusijo za sklenitev nove trgovinske pogodbe. Pogajanja pa ne morejo priti z mrtve točke in zato Avstrija sploh ne bo sklenila formalne trgovinske pogodbe z Rusijo. Mesto trgovinske pogodbe se bodo samo sklepali dogovori za posamezne dobave. V letošnjem polletju je dala Rusija avstrijskim tvrdkam naročil za 2 milijona šilingov. Malo verjetno je, da bi Avstrija dobila ruskih naročil v vsem letu za več ko en milijon dolarjev. S tem bi avstrijske dobave v Rusijo v primeri z letom 1929 nazadovale ravno za eno desetino.

Izjava poročila

LJUBLJANSKI TRG

Posebna živahnost je na sadnem trgu, ki je vedno dobro založen. Pojavilo se je že prvo grozdje, ki ga prodajajo Dalmatinci po 10 do 12 Din za kg. Marelic je že malo, ki so se zato precej podražile in se prodajajo po 10 dinarjev kg. Čespelj je na trgu mnogo in jih v veliki meri dostavljajo na trg Belokranjci. Brusnic je še malo in so primeroma drage. Še vedno pa je dosti borovnic, ki se prodajajo še po ceni 1-50 za kg. Gob v tej veliki suši seveda ni. Mnogo je na trgu rdečih malin, ki se prodajajo po 3-50 Din za kg. Jabolka so po 4 do 4-50, hruške po 3-50 za kg. Na zelenjadnem trgu je enako dovolj blaga. Paprika se prodaja po 75 par kos, po isti ceni se prodajajo tudi kumare. Strožji fižol je po 4-50 boljše vrste, dobi se pa tudi že po 2-50. Zeljnatih glav ne manjka in se prodajajo po 1-50 par. Krompir se dobi tudi že izpod dinarja za kilogram. Cena perutnine je ostala neizpremenjena.

MARIBORSKI ŽIVINSKI SEJEM

Na sejmu dne 8. avgusta t. l. je bilo pri-
gnanih: 15 konjev, 18 bikov, 196 volov, 305 krav in 12 telet, skupaj 546 glav živine. Povprečne cene so bile te: debeli voli 1 kg žive teže od Din 3-75 do Din 4-; pol-debeli voli 2-50 do 3-50; plemenski voli 3- do 3-50; biki za klanje 3- do 4-; klavne krave debele 2-70 do 4-; plemenske krave 1-75 do 2-50; krave za klobasarje 1-50 do 2-; molzne krave 3- do 3-50; breje krave 3- do 3-50; mlada živina 3- do 4-; teleta 4- do 5-50. Prodanih je bilo 315 kom., od teh v Italijo 12 glav. — Mesne cene: Volovsko meso I. vrsta 1 kg Din 10- do 12-; II. 8- do 10-; meso od bikov, krav, telic 5- do 7-; telečje meso I. vrste 10- do 14-; II. 6- do 8-; svinjsko meso sveže 1 kg Din 10- do 16-.

XIII. POROČILO HMELJARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO O STANJU HMELJSKIH NASADOV

Zalec v Sav. dolini, 15. 8. 1933.

Zeljno pričakovanih padavin dosedaj še ni bilo. Z ozirom na dejstvo, da se oku-
buljenje le počasi izvršuje, se bo obče obiranje hmelja pričelo šele 21. t. m. Obče je mnenje, da bo letošnji pridelek po kakovosti prav odličen.

Gospodom nakupovalcem je zemljevid našega okoliša na razpolago.

Društveni odbor.

VELETRGOVINA kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelacín
Ljubljana

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

Ker dobro prija, zato staro in mlado rado pije: Kathreiner Kneippovo sladno kavo s Pravim »Franckovim« dodatkom!